

Dyscalculie: wanneer is onderzoek een passende stap?

Wanneer je als school bij één van je leerlingen dyscalculie vermoedt, welke stappen onderneem je dan? Wanneer is onderzoek gerechtvaardigd? In dit document leggen we de stappen uit die je kunt ondernemen.

Stap 1: signaleren en ondersteunen van zwakke rekenaars

In de eerste stap kijk je of extra ondersteuning aan de leerling helpt om het rekenniveau te verbeteren. Een aantal van de acties die je hierbij kunt ondernemen zijn:

- Meer instructie- en oefentijd
- Verlengde instructie en/of pre-teaching
- Expliciete, sturende en intensieve instructie van één strategie
- Modelling: voordoen / samen doen / zelf doen
- Deelvaardigheden expliciet inoefenen
- Korte perioden van zelfstandig werken
- Uitgebreide inoefening
- Dagelijks automatiseringsoefeningen
- Directe feedback
- Aanmoediging en positieve feedback

Stap 2: Intern rekenonderzoek uitvoeren

Als de leerling ondanks de aanvullende rekenbegeleiding onvoldoende groei laat zien is het van belang een intern rekenonderzoek uit te voeren.

Met een rekenonderzoek kun je het volgende in kaart brengen:

- Beheersing formele rekenkennis (basisbewerkingen)
- Beheersing functionele gecijferdheid (contextopgaven)
- Welke oplossingsstrategieën gebruikt de leerling
- Mate van instructiegevoeligheid ten aanzien van deze oplossingsstrategieën.

Stel op basis van dit onderzoek een handelingsplan op, waarin de inhoud en doelen staan vermeld en de werkwijze (1 uur extra instructie/oefentijd verspreid over de week, individueel of in een klein groepje). Dit handelingsplan wordt gedurende 8-24 weken uitgevoerd en elke 8 weken geëvalueerd.

Stap 3: Analyse en vervolgstappen

Om te bepalen of er verder onderzoek nodig is kun je de volgende vragen stellen:

- Is het rekenen opvallend zwak ten opzichte van andere vakken (geïsoleerd probleem)?
- Is er sprake van een significante achterstand ten aanzien van automatisering en beheersing van rekendomeinen (3 x E-score)?
- Hebben er gedurende zes maanden specifieke interventies plaatsgevonden en is er onvoldoende leerrendement zichtbaar (<67%) en geen inhaalslag zichtbaar?

Als je deze vragen met 'ja' kunt beantwoorden, dan kan er (vanaf eind groep 5) overgegaan worden tot een dyscalculieonderzoek.

Rekenproblemen en hoogbegaafdheid

Bij (hoog)begaafde leerlingen worden de rekenproblemen vaak later pas zichtbaar. Dit komt omdat (hoog)begaafde leerlingen vaak compenseren en een sterk werkgeheugen hebben. D-scores zijn in dit geval ook een signaal om een dyscalculie onderzoek te starten.

Hulp nodig bij intern rekenonderzoek?

Heb je op jouw school geen mensen of middelen om een intern rekenonderzoek te kunnen uitvoeren? Klaarr verzorgt Pedagogisch Didactisch Onderzoek (PDO) rekenen. Op basis van dit PDO krijgt je concrete handelingsadviezen waarmee je invulling kunt geven aan het handelingsplan. Indien gewenst kunnen wij het handelingsplan ook voor je opstellen. Neem contact op met Anja Schouten: a.schouten@klaarr.nl.